

חבורה חקת-בלק

לע"נ מורינו ורבינו רב אליהו עמרם בן אברהם אביטבול ז"ל
לע"נ אבי מורי אהרן בן מרדכי ואימי חומתי סולטנא בת שלמה ואסתר ז"ל
לעילוי נשמתן של אהרן בן משה ורעייתו פרלה בת עמרם ז"ל
לע"נ לוי בת סוליקא ע"ה - לע"נ דוד בן י-הודה ז"ל - לע"נ מיומן בן שמטוב ז"ל

רודף אחר חבירו להורגו

סנהדרין עג.

מתני' ואלו הן שמצילין אותן בנפשן: הרודף אחר חבירו להרגו, ואחר הזכר, ואחר הנערה המאורסה. אבל הרודף אחר בהמה, והמחלל את השבת, ועובד עבודה זרה - אין מצילין אותן בנפשן.

רש"י: ואלו שמצילין אותן - מן העבירה: בנפשן - ניתנו ליהרג לכל אדם כדי להצילן מן העבירה ומקראי נפקי: אבל הרודף אחר בהמה - לרבעה והרוצה לעבוד עבודת כוכבים ולחלל שבת וכל שכן שאר כריתות ומיתות ביד שאינן עריות דלא ניתן להצילו בנפשו אלא מדבר שהוא ערוה ויש בה קלון ופנס לנרדף כגון זכר ונערה המאורסה ומיהו רוצה בהדיא כתיב ביה והאי דנקט בהמה משום דדמיא לעריות ונקט נמי עבודת כוכבים משום דסד"א תיתי בקי' כדלקמן ושבת נמי תיתי בגזירה שוה:

סנהדרין עד.

אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יהוידק: גימנו ונמרנו בעלית בית נתזה בלוד, כל עבירות שבתורה אם אומרין לאדם "עבור ואל תהרג" - יעבור ואל יתרג, חוץ מעבודה זרה וגילוי עריות ושפיכות דמים.

סנהדרין עב.

מתני' הבא במחתרת נידון על שם סופו. היה בא במחתרת ושבר את החבית, אם יש לו דמים - חייב, אם אין לו דמים - פטור. גמ' אמר רבא: מאי טעמא דמחתרת? חזקה אין אדם מעמיד עצמו על ממונו, והאי מימר אמר: אי אזילנא, קאי לאפאי ולא שביק לי, ואי קאי לאפאי - קמילנא ליה. והתורה אמרה: אם בא להורגך - השכם להורגו.

סנהדרין עב:

אמר רב הונא: קמן הרודף, ניתן להצילו בנפשו. קסבר, רודף אינו צריך התראה, לא שנא גדול ולא שנא קטן. איתיביה רב חסדא לרב הונא: יצא ראשו - אין נוגעין בו, לפי שאין דוחין נפש מפני נפש. ואמאי? רודף הוא! שאני התם, דמשמאי קא רדפי לה.

רש"י: יצא ראשו - באשה המקשה לילד ומסוכנת וקתני רישא החיה פושטת ידה והותכתו ומוציאתו לאברים דכל זמן שלא יצא לאויר העולם לאו נפש הוא וניתן להורגו ולהציל את אמו אבל יצא ראשו אין נוגעים בו להורגו דהוה ליה כילוד ואין דוחין נפש מפני נפש ואם תאמר מעשה דשבע בן בכרי (שמואל ב כ"ב"א) הנה ראשו מושלך אליך דדחו נפש מפני נפש התם משום דאפילו לא מסרוהו לו היה נהרג בעיר כשיתפשנה יואב והן נהרגין עמו אבל אם היה הוא ניצול אע"פ שהן נהרגין לא היו רשאים למסרו כדי להציל עצמן אי נמי משום דמורד במלכות הוה והכי מפרש לה בתוספתא (דתמורה) [צ"ל דתרומות פ"ו]:

שמואל א כ"ד - י"א

הנה היום הזה ראו עיניך את אשר-נתנה יהוה היום | בידי במערה ואמר להרגך ותזנס עליך ואמר לא-אשכזו ידי באדני כי-משיוז יהוה הוא:

ברכות סב:

רבי אלעזר על לבית הכסא. אתא ההוא רומא דתקיה. קם רבי אלעזר ונפק. אתא דרסקנא שמטיה לכרכשיה. קרי עליה רבי אלעזר: "ואתן אדם תחתיד", אל תקרי "אדם" אלא "אדום". "ואמר להרגך ותחס עליך". "ואמר", "ואמרת" מיבעי ליה! "ותחס", "ותסת" מיבעי ליה! אמר רבי אלעזר: אמר לו דוד לשאול: מן התורה בן הריגה אתה, שהרי רודף אתה, והתורה אמרה: בא להרגך - השכם להרגו, אלא צניעות שהיתה בך, היא חסה עליך.

רש"י: צניעות שראיתי בך - שנכנס למערה בשביל הצנע ואף שם נהג צניעות כדמפרש ואזיל:

סנהדרין פב.

אמר רב חסדא: הבא לימלך, אין מורין לו. איתמר נמי, אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: הבא לימלך, אין מורין לו. ולא עוד, אלא שאם פירש זמרי והרגו פנחס - נהרג עליו. נהפך זמרי והרגו לפנחס - אין נהרג עליו, שהרי רודף הוא.

רש"י: אמר רב חסדא - קנאי הבא לימלך בבית דין ובשעת מעשה אם יפגע בו אין מורים לו שלא נאמרה אלא למקנא מעצמו ואינו נמלך: ולא עוד אלא שאם פירש זמרי - מן האשה והרגו פנחס אחר כן נהרג עליו שלא נאמרה הלכה דא אלא בשעת מעשה:

רמב"ם הלכות רוצח פרק א, טו

הרואה רודף אחר חבירו להרגו או אחר ערוה לבעלה ויכול להציל ולא הציל. הרי זה בטל מצות עשה שהיא (דברים כה יב) "וקצתה את כפפה". ועבר על שני לאוין על (דברים כה יב) "לא תחוס עינך" ועל (ויקרא יט טז) "לא תעמוד על דם רעך":

טז אף על פי שאין לזקין על לאוין אלו מפני שאין מעשה בהן חמורים הם. שכל המאבד נפש אחת מישראל כאלו אבד כל העולם כולו. וכל המקים נפש אחת מישראל כאלו קים כל העולם כולו: